

Cikkeinkben csillag jelzi azokat a kifejezéseket, amelyek a kislexikonban szerepelnek.

BIOTOP (a görög „élet” és „hely” szavakból): életér, élőhely. Pontos értelmezésében nem egységes a szakemberek álláspontja. Sokak szerint az élőlénytársulásnak, az életközösségnek, szaknyelven a biocönózisnak a térbeli alapegysége: egy-egy természetes határokkal rendelkező terület, amelyhez hozzátartozik az ottani életelen környezet (az éghajlat, a talaj stb.), valamint az ott élő növény- és állatvilág, kölcsönhatásaikkal együtt, mint egység (például egy láp, egy tó stb. területének éghajlati, talajbeli adottságai, növényi és állati közössége együttesen). Mások szerint a biotop fogalma ennél szűkebb: csak az adott terület élettelen körülményeit (a talajt, az éghajlatot stb.) jelenti. Akárhogyan értelmezzük: az életér (a biotop) és az életközösség (a biocönózis) elválaszthatatlan egységet alkot. (Meteorológus az uborkásüvegben?)

DZSÁMI: mohamedán templom, amelyet szultáni engedéllyel építettek olyan helyen, ahol legalább negyven hívő élt. A ~-hoz rendszerint minárét is építettek. (Két világrész határán)

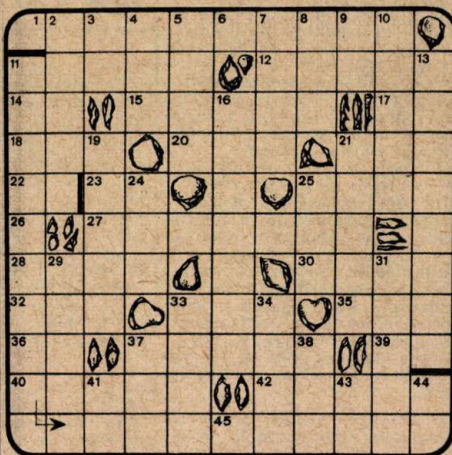
HARKA: a honfoglaló magyaroknál – Bíborbanszületett Konstantin bizánci császár szerint – a harmadik legmagasabb méltóság, bírói és politikai hatalommal. (A szentbékállai kötenger)

KALIFA (török): utód; Mohamed próféta utódja: az egyház élén az ő „örökbe lépő” – az iszlám feje. (Két világrész határán)

KONKRÉCIÓ: a kőzeteken átszivárgó oldatokból valamely kristályosodási központ körül kiváló, így a kőzetbe beágyazódó, de összetételében attól eltérő képződmény. (A szentbékállai kötenger)

MECSET: a dzsáminál kisebb, olyan mohamedán templom, amelyben nincs szószék és amelyben a pénteki imát, a „huthé”-t nem olvassák és ünnepi imákat sem mondanak. (Két világrész határán)

MINÁRÉ: az iszlám építészetben a dzsámihoz tartozó torony arab eredetű neve; eredetileg világítótoronyt jelentett, és így jelképesen azt a vallási eszmét is, hogy az iszlám a világosságot terjeszti. (Két világrész határán)

ŐSEMBEREK A BÜKKBEN

VIZSZINTES: 1. Az első miskolci leletek ezek voltak. Herman Ottó ismerte fel őket. Ezek nyomán indult még a Bükk-hegység barlangjainak tervszerű feltárása. 11. Kolos-tor főnöke. 12. Sós teasütemény. 14. Einsteinium. 15. Téli ruhadarab. 17. Rész két szélé (1). 18. Nemcsak személyek megjelölésére szolgálhat. 20. ... politika. 21. Határtalan szigor (1). 22. Azonos msh-k. 23. Római prismszám. 25. Női név (?). 26. Kérdőszócska. 27. Barlang a Bükkben. 39 ezer éves leleteit Kadlic Ottokár tárta fel. 28. Az Északi-Jeges-tengerbe ömlő folyó. 30. Visszavásárolt (1). 32. Eladó. 33. Tartó. 35. Névutó. 36. Új-zélandi autók nemzetközi jelzése. 37. Nagy energiát sürít egyetlen koherens fénysugárba. 39. Víz határai (1). 40. Kis északi szélesség alatt. 42. Költői műfajt, vagy olasz pénz.

FÜGGŐLEGES: 1. Kálium. 2. Vasi táj. 3. Tél sporteszköz. 4. Panaszt(-szó). 5. Általában ilyen számjegyeket használunk. 6. Mint a függ. 7. Víztartalmú szilíciumdioxid (főlős ék). 8. Báina. 9. Cipész szerszáma. 10. Az ilyen birka fertőzött. 11. Az őskőkorszakból való kőből patintott eszközök. A legrégibbek 140–150 ezer évesek. 13. A Subaluk-barlangban egy női és egy gyermek ... részeit tárták fel. Ezek 50 ezer évvel ezelőttről valók, a neandervölgyi típusú ősember maradványai. 16. Francia zeneszerző; művei között ott van a Rákóczi induló is (Hector, 1803–1869). 19. A hindu vallás egyik főistene. 21. Okmánya. 24. A Tisza mellékfolyója. 25. Ezen a helyen. 29. Benyomás. 31. Szétdarab. 33. Való. 34. Szükséges. 37. Ipari növény. 38. Vissza: újság. 41. Lantán. 43. Hatazóró-rag. 44. Nem gyakori msh. 45. Római számjegy.

A ZÁRT BETŰK: E, E, R, T, Z.

A 9. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZT-REJTVÉNY (A REPECE MENTE) MEGFEJTÉSE: vi húsáruyár, v25 ámbitus, v45 park-szerű; fi halomhátak, f12 termálkút, f15 kósisak.